

Pohjalaiset muistavat Ahtisaaren lupsakkana

Tiina Juujärvi

Martti Ahtisaari tapasi lukematonta pohjalaisia toimiessaan presidenttinä ja myöhemmin. Kysimme pohjalaisilta, millaisia muistoja heillä on edesmenneestä presidentistä.

Vaasan yliopiston eläköitynyt rehtori **Ilkka Virtanen** houkutteli Ahtisaaren uudestaan Vaasaan.

- Tapasin Ahtisaaren Vaasassa maaherran vastaanotolla. Silloin uudisrakennuksen ensimmäinen vaihe Palosaaren kampuksella oli valmistunut. Puhuin Ahtisaaren kanssa ja sanoin, että odotettavissa on talon vihkimistilaisuus, ja kai tasavallan presidentin sopisi tulla vihkimään. Hän sanoi heti, että kyllä se järjestyy. Minun rehtorinkauteni päättyi, **Ari Salminen** aloitti yliopiston rehtorina, ja Ahtisaari tuli vihkimään rakennuksen.

- Toisen kerran tapasin hänet vuonna 2010, kun olimme molemmat Kuopion yliopiston kunniatohtoreita ja pidimme siellä lyhyet puheenvuorot. Median huomio kohdistui häneen. Hän oli hyvin lupsakka ja välitön.

Lapualainen viestinnän ammattilainen **Jussi Lähde** työskenteli Ahtisaaren kanssa tiiviisti hänen presidentinvaalikampanjassaan ja myöhemmin presidentin kansliassa.

- Hänellä oli minuun hyvin merkittävä vaikutus. Hän oli niitä ihmisiä, joiden kanssa olen aikuisiällä oman perheeni ja sukulaisten lisäksi viettänyt eniten aikaa yhdessä.

- Totta kai sekä kampanjassa että presidentin kansliassa työskentely oli silloin nuorelle ihmiselle iso suunnanmuutos. Työskentely muutti minua ja avasi mahdollisuuksia kohtaamisiin, jotka eivät muuten olisi olleet mahdollisia. Ahtisaaren kanssa työskentely vaikutti omaan ajatteluuni ja maailmankuvaani merkittävästi.

- Viime päivinä olen miettinyt eniten sitä, että hänellä oli kyky luottaa työskentelyssään hyvin erilaisista taustoista tuleviin ihmisiin. Hän kykeni kokoamaan sellaisia tiimejä, joissa ihmisten ajattelu, kokemukset ja taustat täydensivät toisiaan eivätkä olleet samantaisia keskenään. Se oli ajattelua, jota Suomi ja koko maailman kaipaisivat enemmän.

- Olen juuri menossa hänen hautajaisiinsa. Hautajaiset ovat aina traditio, joka antaa surulle ja muistoille askelmerkkejä. Siinä mielessä suuret valtiolliset hautajaiset tai pienet yksityiset hautajaiset eivät juurikaan poikkea toisistaan. Itselleni nämä ovat ensisijaisesti ystävän hautajaiset.

Juhani Malkamäki Lapualta kertoi Ahtisaarelle paikallisesta elinkeinoelämästä.

- Ahtisaari vieraili Vaasassa vuonna 1996. Silloinen maaherra oli ihastunut Ylihärmässä hankkeeseemme, jossa sivukylillä pystyttiin nopeasti synnyttämään uutta yritystoimintaa. Maaseudun Koneen tehdas oli muutannut ja tilat jääneet tyhjilleen. Minä

Ilkka Virtanen katsoi Ahtisaaren hautajaisia kotonaan Vaasassa. Hän on tavannut edesmenneen presidentin ja piti tätä välittömänä. KUVA: JARNO PELLINEN

Steel Parkin projektipäällikkönä ja useat muut onnistuimme täyttämään tilat uusilla yritysillä.

- Vaasassa istuin **Eeva Ahtisaaren** vieressä. Hänen ja Martti Ahtisaaren lämpimät ja tuttavalliset keskustelut tekivät vaikutuksen. Ahtisaari kyseli Kankaankylän tehtaan historiasta. Kerroin, kuinka tehtaan perustajan naapuri kuoli traktorin kaaduttua, mistä syystä turvahyttejä alettiin suunnitella.

- Ahtisaarten tapaamisesta jäi mieleen vaatimaton ja välitön ilmapiiri, esitysten tarkka kuuntelu ja huomaavaisuus esittelijöitä kohtaan. Kun Merinovan toimitusjohtaja hermoili esityksessään ja unohti sanottavansa, Ahtisaari otti tilanteen haltuunsa lempeällä äänellään. Hän muistutti toimitusjohtajaa, että tämä oli vasta puhunut kehityshankkeesta. Tästä toimitusjohtajan oli taas helppo jatkaa. Kyllä entinen opettaja osasi kannustaa, Malkamäki kertoo.

Antti Niemi-Aro Kauhajoelta kävi Mäntyniemessä.

- Kun presidentin virka-asunto Mäntyniemi valmistui vuonna 1993, Suomen maakunnat luovuttivat sinne maakuntakivensä. Olin silloin maakuntahallituksen puheenjohtaja ja Esa Latva-Rasku oli maakuntajohtaja. Joka maakunnasta oli edustus, ja me olimme Mäntyniemessä Etelä-Pohjanmaalta. Kivi oli kärnäittä ja tuotu sinne etukäteen. Meidän ei tarvinnut kantaa sitä mukana junassa. Kivet laitettiin puistoon ja voivat olla siellä vieläkin.

- Kiertelimme puistossa presidentin kanssa ja sisällä hän esitteli meille uutta rakennusta. Tilat olivat todella komeat ja olin nähnyt niitä vain televisiossa. Kävimme katsomassa eri huoneita ja jäi mieleen, että kävimme saunassakin. Siellä oli leppoisaa juttelua ja huulenheittoa, että eiköhän panna sauna päälle, ettei tarvitse olla kylmässä.

- Ahtisaaren kanssa oli hyvin helppoa olla. Häntä ei tarvinnut herroitella tai nöyristellä.

Eläköitynyt Pohjanmaan maakuntajohtaja, maakuntaneuvos **Olav Jern** tapasi Ahtisaaren useita kertoja.

- Ahtisaari tapasi presidenttikaudellaan säännöllisesti maakun-

tajohtajia. Hän halusi tietää hyvin tarkasti, mitä EU-jäsenyys merkitsi Suomen maakunnille.

- Vuonna 1997 hän oli vihkimässä Raippaluodon siltaa yhdessä silloisen Islannin presidentin kanssa. Kun Ahtisaari oli sillalla ja välisämme oli 10 metriä, hän näki minut ja tuli nopeasti tervehtimään.

- Kun Merenkurkun saaristo valittiin Unescon maailmanperintöstalalle, pidimme viralliset vihkiäiset vuonna 2007. Tasavallan presidentti **Tarja Halonen** tai puhemies **Sauli Niinistö** eivät päässeet paikalle, joten kysyimme Ahtisaarta. Hän sanoi, että se järjestyy ilman muuta. Se oli meille mieluista, sillä seuraavana vuonna hän sai Nobelin rauhanpalkinnon. Se oli mukavaa myös siksi, että hän oli vankka Suomen kaksikielisuuden kannattaja. Hän halusi aina puhua ruotsia ja puhui sitä erinomaisen hyvin.

- Hän kuunteli usein hyvin tarkkaan ja myös argumentoi tarkkaan. Hän oli hyvä kuuntelija, hän välitti ja hänellä oli valtavasti tietoa.

- Hän oli myös lämmin ja helposti lähestyttävä eikä hänellä ollut korkeaa muuria ympärillään. Samalla hän oli suorapuheinen ja erittäin huumorintajuinen. Hänellä oli erittäin voimakas tahto.

- Hän halusi aidosti tietää, kuinka EU-jäsenyys vaikutti maakuntiin. Hän oli aito nordisti ja puolusti pohjoismaista yhteistyötä. Kun hän oli rauhanvälittäjä, selustalla olivat myös muut Pohjoismaat. Myöhemmin järjestin muutamia CMI:n tilaisuuksia hänen kanssaan. Olimme paljon yhteydessä, sanoo Jern.

Ahtisaari ja Alavudella asuvan Jari Isoahon poika Riku Isoaho kättelivät Ylistaron kirkolla vuonna 1997.

- Riku oli silloin mummolassa käymässä ja lähti paappansa Erkki Koiviston kanssa käymään Ylistaron kirkolla. Paappavainaa oli ammatiltaan poliisi ja ehkä siksi pääsi ujuttautumaan pojan kanssa ihan kättelystä Ahtisaaren kanssa, arvelee Jari Isoaho huvittuneesti.

Ekaluokkalainen on nykyään Tampereella asuva tohtorismies ja muistaa tapauksen vieläkin, isä kertoo.